

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Факультет економіки моря
Миколаївський обласний фонд підтримки підприємництва
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН
України
Академія економічних наук України
Спілка економістів України
Торгово-промислова палата України

ПЕРСПЕКТИВИ МОРСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ТРЕНДІВ ІНДУСТРІЇ 4.0

ВСЕУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ ЕКОНОМІЧНІ ЧИТАННЯ

присвячені
100-річчю Національного університету кораблебудування та 55-річчю
економічної освіти у Миколаївській області

МАТЕРІАЛИ

17-18 грудня 2020 року

МИКОЛАЇВ
2020

УДК 33:65

ОРГАНІЗАТОРИ:

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Факультет економіки моря
Миколаївський обласний фонд підтримки підприємництва
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України
Академія економічних наук України
Спілка економістів України
Торгово-промислова палата України

Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.

Претензії до організаторів не приймаються.

Відповідальний за випуск: Гурченков О.П.

Перспективи морської економічної діяльності в контексті трендів Індустрії 4.0:
Збірник матеріалів Всеукраїнських наукових економічних читань. - Миколаїв: НУК,
2020.-272 с.

У збірнику подані матеріали Всеукраїнських наукових економічних читань
«Перспективи морської економічної діяльності в контексті трендів Індустрії 4.0».

Висвітлено сучасний стан розвитку економіки України; розглянуто теоретичні
наукові розробки та прикладні аспекти діяльності підприємств в Україні. Визначені
проблемні та дискусійні питання, перспективи морської економічної діяльності в
умовах становлення та розвитку четвертої промислової революції.

Збірник може бути корисним для науковців, державних службовців, підприємців,
професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів, аспірантів та
студентів.

Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2020

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

<i>Парсяк В.Н., Жукова О.Ю.</i> Формалізація організаційного устрою промислових кластерів.....	3
<i>Власова Н.О.</i> Управління контингентом студентів в навчальних підрозділах закладу вищої освіти.....	7
<i>Трунін К.С., Уланов О.Г.</i> Поява та розвиток бім–менеджменту в суднобудуванні в контексті суднобудування 4.0.....	10
<i>Гришина Л.О., Порхун Ю.В., Шандрик Д.О.</i> Роль підприємництва у забезпеченні інноваційного розвитку регіону.....	15

СЕКЦІЯ № 1

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ТА ОСВІТА: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

<i>Гурченков О.П., Стріха А.О.</i> Джерела генерування бізнес-ідей в умовах четвертої промислової революції.....	20
<i>Дибач І.Л., Гулівата О.В.</i> Електронна комерція як інструмент стимулювання збуту.....	23
<i>Корнієнко О.П., Ханжина К.В.</i> Індустрія 4.0: тенденції розвитку в морегосподарському комплексі.....	27
<i>Рогов В.Г.</i> Непрямі стимули розвитку суднобудівних підприємств.....	30
<i>Корнієнко О.П.</i> Глобалізаційний підхід до визначення тенденцій в світовому морегосподарському комплексі.....	33
<i>Корнієнко О.П.</i> STEAM-освіта як інноваційна технологія Індустрії 4.0.....	37
<i>Канаши О.Є.</i> Економічний зміст дуальної освіти: дослідження дефініцій.....	40
<i>Нейман В.М.</i> Стан та перспективи розвитку Індустрії 4.0 в Україні.....	43
<i>Дудар А.А.</i> Індустрія 4.0 в машинобудівній промисловості(суднобудування 4.0).....	48
<i>Беспалько Д.С.</i> Модель оцінки конкурентоспроможності підприємства з використанням нечіткої логіки.....	51
<i>Гузь Г.В.</i> Особливості ціноутворення в роздрібній торгівлі.....	56
<i>Головіна Л.В.</i> Концептуальна модель консалтингової взаємодії підприємств.....	59
<i>Кондратьєва А.Ю.</i> Формування концепції державного управління розвитком морських портів України.....	64
<i>Головчун В.А.</i> Проблеми та перспективи концесійних відносин як форми державно-приватного партнерства.....	69
<i>Жукова О.Ю., Левіт О.О.</i> Система грейдів як альтернатива тарифної системи.....	72
<i>Параскун А.С., Гурченков О.П.</i> Четверта промислова революція та її вплив на зайнятість населення.....	75
<i>Муха В.О.</i> Особливості розвитку стратегії інноваційної діяльності промислових підприємств.....	79
<i>Мошенська Е.Е.</i> Особливості формування стратегії розвитку підприємства.....	82

СЕКЦІЯ № 3

ВИРІШЕННЯ ФІНАНСОВИХ ПРОБЛЕМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

<i>Рогов Г.К.</i> Дивідендна політика як інструмент корпоративного сталого розвитку.....	156
<i>Карась П.М., Ільницький В.В., Курінний О.М.</i> Грошово-кредитна політика, як чинник збалансованого соціально-економічного розвитку.....	159
<i>Пащенко О.В., Боровицька Д.А.</i> Інтегральна оцінка прогностичного рівня фінансової безпеки підприємства.....	163
<i>Приходько Н.В., Карась П.М., Гришина Л.О., Зінченко А.І.</i> Впровадження новітніх технологій як напрямок розвитку ринку фінансових послуг України.....	165
<i>Приходько Н.В., Жупікова В.В.</i> Розробка моделі експрес-діагностики фінансового стану машинобудівних підприємств України з метою застосування антикризових заходів.....	169
<i>Зінченко А.І., Приходько Н.В., Кривоплясова І.В.</i> Обґрунтування фінансово-правової позиції суб'єкту господарювання під час фактичної перевірки податковим органом з приводу вимоги надання оборотно-сальдової відомості.....	173
<i>Зінченко А.І., Байрамов М.К.</i> Методи оцінки фінансової стійкості страхових компаній України.....	177
<i>Глуценко О.В.</i> Фактори фінансової стійкості банку в умовах нестабільного економічного середовища.....	181
<i>Дубіна А.О.</i> Визначення ймовірності дефолту банку-позичальника.....	185
<i>Григор'єва Т.М., Басенко В.В.</i> Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства.....	188

СЕКЦІЯ № 4

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ НА ШЛЯХУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

<i>Погорєлова О.В., Доценко А.С.</i> Становлення екологічного обліку в умовах сталого розвитку.....	192
<i>Івата В.В., Коваль А.М.</i> Законодавчо-нормативне регулювання обліку нематеріальних активів підприємства.....	195
<i>Дацюк Ю.А.</i> Сучасні проблеми обліку оплати праці та шляхи їх вирішення.....	198
<i>Прокопович Л.Б., Капацина І.В., Медведєва В.М.</i> Етапи впровадження управлінського обліку.....	202
<i>Циганова О.С., Берлайн Т.М., Кіскіна Ю.О.</i> Формування облікової політики підприємства щодо фінансових результатів.....	206
<i>Каткова Н.В., Троянова А.С.</i> Принципи впровадження комплаєнс-контролю на підприємствах.....	210
<i>Каткова Н.В., Стоянова Т.М.</i> Актуальні питання класифікації зобов'язань за МСФЗ.....	213
<i>Бурунсуз К.С.</i> Аналіз макросередовища як ефективний метод управління енергетичними підприємствами України.....	215

***Аннотация.** В статье определили, что не существует единой модели ведения синтетического и аналитического учета расчетов по оплате труда. Представлены варианты модели учета расчетов по выплатам работникам и предприятие самостоятельно решает яку ей модель использовать.*

***Ключевые слова:** оплата труда; заработная плата; учет оплаты труда; модели учета заработной платы.*

УДК 657

ЕТАПИ ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Л.Б. Прокопович, к.е.н., доц.,

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Україна, м. Миколаїв
kalka.root@gmail.com

І.В. Капацина

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Україна, м. Миколаїв
irkaracina@gmail.com

В.М. Медведєва, ст.викладач

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Україна, м. Миколаїв
dunyasha.0522@gmail.com

***Анотація.** Запропоновані етапи впровадження управлінського обліку на промисловому підприємстві. Визначено склад робочої групи з впровадження управлінського обліку. Розроблена блок-схема першого етапу впровадження управлінського обліку.*

***Ключові слова:** управлінський облік; етапи впровадження; робоча група з впровадження.*

Вступна частина. Проблематиці управлінського обліку на підприємствах України присвячені праці багатьох фахівців, серед яких можна виділити роботи: Биба В.В. [1], Довжик О.О. [2], Єршова Н.Ю. [3], Фоміна О.В. [4], Шворак А.М., Гадзевич О.І., Слепченко К.О. [5], Яременко Л.М., Пономаренко Я.А. [6].

Незважаючи на здобутки вказаних фахівців низьку практичних проблем на вітчизняних підприємствах викликає питання побудови системи управлінського обліку.

Мета роботи – розглянути етапи процесу впровадження системи управлінського обліку на підприємствах України.

Основна частина. Розглянемо порядок впровадження управлінського обліку на прикладі підприємства, яке займається виготовленням самохідних обприскувачів оригінальної конструкції з використанням шин наднизького тиску. Приймаючи до уваги наявність на об'єкті дослідження елементів управлінського обліку та відсутність її як цілісної системи ми пропонуємо зробити наступні заходи, які спрямовані на впровадження управлінського обліку на підприємстві.

Перш за все, генеральний директор підприємства повинен прийняти наказ “Про заходи щодо впровадження управлінського обліку”. Даний наказ повинен:

1. визначати мету та завдання впровадження системи управлінського обліку на підприємстві;
2. призначити голову робочої групи з впровадження управлінського обліку;
3. визначити професійний склад членів робочої групи;

4. визначити обов'язки, повноваження та відповідальність голови і членів робочої групи.

Ми вважаємо, що перелік завдань та мета впровадження системи управлінського обліку, які наведені у вказаному наказі генерального директора не можуть бути остаточними, так як вони можуть бути скориговані внаслідок роботи робочої групи.

В якості голови робочої групи з впровадження управлінського обліку підприємство може призначити головного бухгалтера, або бухгалтера який відповідає за зведений облік витрат на виробництво. З нашої точки зору більш доцільним є покладення функцій голови на бухгалтера з ведення зведеного обліку витрат на виробництво, так як головний бухгалтер перевантажений виконанням своїх функціональних обов'язків. Але це можливо тільки за умов достатнього рівня підготовки запропонованого нами облікового співробітника. Голова робочої групи повинен здійснювати загальне керування роботами з розробки та впровадження системи.

Наведений на рис. 1 професійний склад робочої групи з впровадження системи управлінського обліку дозволяє: ефективно розподілити обов'язки щодо розробки та впровадження системи; уникнути зайвого дублювання при виконання обліково-аналітичних процедур.

Рис. 1. Схема професійного складу робочої групи, що пропонується

Наказ “Про заходи щодо впровадження управлінського обліку” є основою й першим етапом впровадження даної підсистеми обліку в господарську діяльність підприємства. На даному етапі необхідно здійснити уточнення цілей та завдань впровадження управлінського обліку на об’єкті дослідження так як вони будуть впливати на його форму, прийоми та способи, організацію облікових робіт. На формування переліку завдань управлінського обліку в свою чергу впливає коло інформаційних потреб співробітників підприємства. Для чого пропонуємо зробити анкетування співробітників підприємства. Анкетування дозволить сформувати основний інформаційний масив даних стосовно потреб співробітників підприємства в інформації управлінського обліку. Дослідження інформаційних потреб можна доповнити переглядом (ревізією) внутрішньої звітності (наприклад, звітів виробничих підрозділів), що дозволить ще більш чітко визначити недоліки існуючої внутрішньої звітності, її негативний вплив на інформаційні потреби менеджерів та напрямки змін, спрямованих на покращення інформативності, доступності й оперативності внутрішньої звітності.

Так як наявні елементи управлінського обліку пов’язані з управлінням виробництвом та бухгалтерським обліком витрат на виробництво вважаємо, що на даному етапі члени робочої групи повинні також дослідити згадану ділянку облікових робіт підприємства з метою відповіді на наступне питання - на скільки діючий облік витрат на виробництво та існуюча система бухгалтерського обліку дозволяє менеджерам та іншим співробітникам підприємства, які беруть участь у управлінні діяльністю об’єкта дослідження, здійснювати

свої службові обов'язки за рахунок надання необхідної, корисної, оперативної та релевантної інформації про стан виробництва.

На першому етапі впровадження системи управлінського обліку фахівцям робочої групи не зашкодить вивчити досвід інших підприємств галузі. Дослідження досвіду інших підприємств з питань впровадження даної підсистеми бухгалтерського обліку, на нашу думку, дозволить:

- завчасно узнати про “типові ” труднощі та “вузькі місця ” впровадження управлінського обліку;
- запозичити: ефективні підходи до впровадження; форму управлінського обліку.

Наприкінці першого етапу необхідно зробити оцінку подальшої доцільності впровадження на об'єкті дослідження системи управлінського обліку. При вирішенні цього питання необхідно брати до уваги: відкориговану мету та завдання впровадження; відомі, з практики інших підприємств, недоліки впровадження; наявність людських та інших ресурсів підприємства; очікувані переваги, які отримує підприємство після впровадження системи.

В цілому порядок робіт на першому етапі впровадження системи управлінського обліку на об'єкті дослідження можна зобразити у вигляді схеми, яка наведена на рис. 2.

Другий етап полягає в розробці конкретних заходів спрямованих на впровадження системи управлінського обліку. Вважаємо, що на даному етапі необхідно зробити наступні заходи.

По-перше, членам робочої групи необхідно вирішити питання стосовно зв'язку управлінського обліку з існуючою системою фінансового обліку в частині рахунків.

По-друге, необхідно визначити форму управлінського обліку.

По-третє, необхідно визначити методи оцінки запасів, які будуть застосовані під час ведення управлінського обліку. Нагадаємо, що методи оцінки запасів в управлінському обліку використовуються в залежності від мети отримання інформації.

В четвертих, необхідно розробити систему звітності управлінського обліку.

В-п'ятих, з метою закріплення облікових робіт з даного виду обліку доцільно створити в межах бухгалтерії підрозділ, який буде в подальшому займатися веденням управлінського обліку. Таким підрозділом може бути бюро управлінського обліку.

В-шостих, робоча група повинна розробити всі необхідні нормативні документи з організації та ведення управлінського обліку.

На третьому етапі впровадження системи управлінського обліку відбувається випробувальне впровадження і ведення управлінського обліку. На нашу думку, доцільно випробувати систему управлінського обліку на допоміжному виробництві. Це дає змогу виявити помилки, недоліки та вузькі місця системи управлінського обліку, що була розроблена, та вчасно виправити виявлені негативні моменти. Також, це дозволить удосконалити окремі облікові підходи.

Після випробувального впровадження здійснюється оцінка його ефективності, розглядаються виявлені в результаті впровадження недоліки та труднощі. За результатами цієї оцінки приймається остаточне рішення щодо впровадження управлінського обліку.

Якщо під час пробного впровадження виявлені незначні недоліки, то приймається рішення щодо їх усунення та настає останній етап - остаточне впровадження системи управлінського обліку. Якщо були виявлені достатньо вагомні недоліки, то робоча група в залежності від причин недоліків може прийняти два рішення:

- повернутися на попередні етапи та виправити допущені помилки;

- відмовитися від впровадження системи управлінського обліку на об'єкті дослідження.

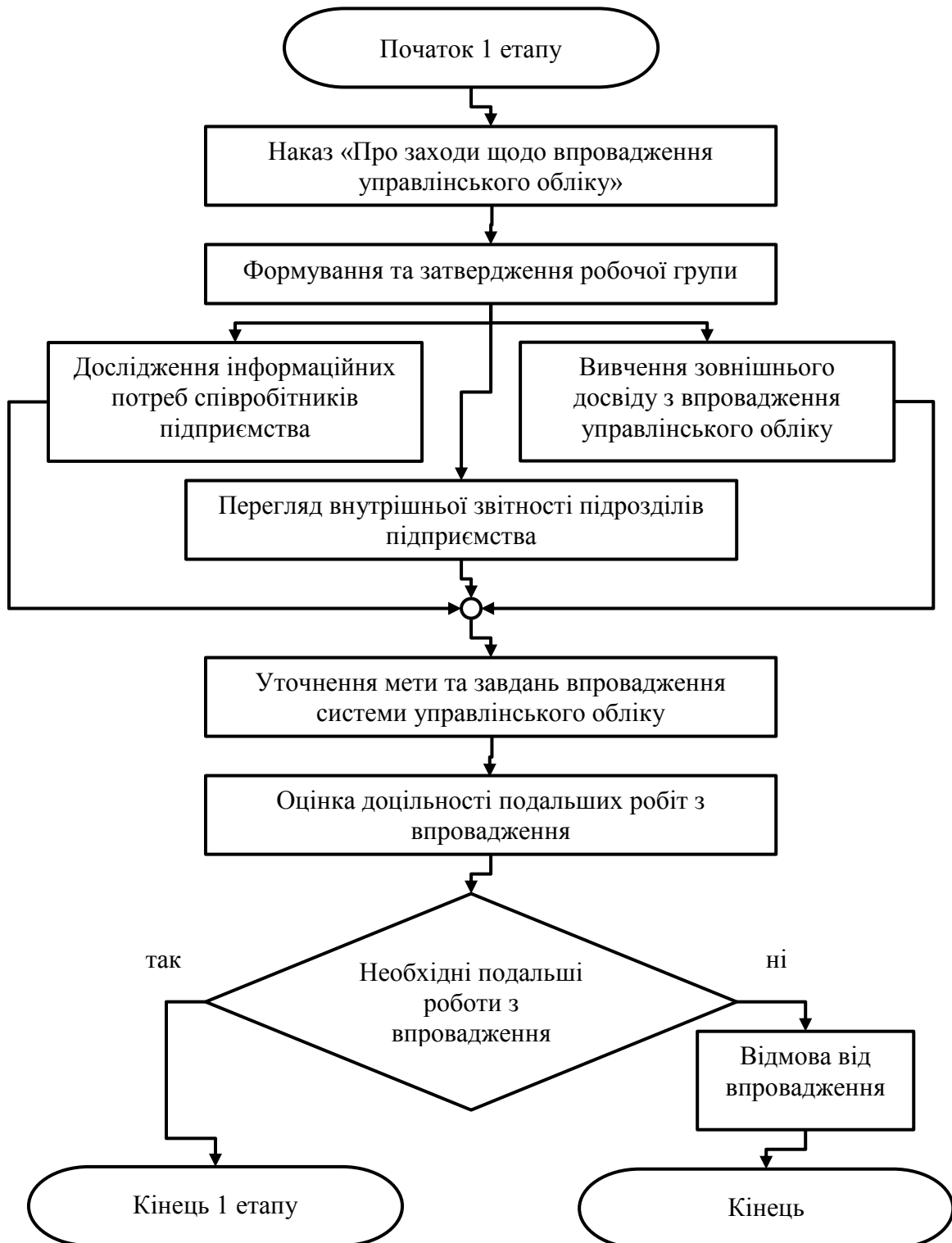

Рис. 2. Блок-схема першого етапу впровадження управлінського обліку на об'єкті дослідження, що пропонується

Висновки. З метою побудови системи управлінського обліку на промисловому підприємстві запропоновані етапи її впровадження. Розроблена блок-схема першого етапу впровадження управлінського обліку.

REFERENCES

- [1] Биба, В. В. (2015). Система управлінського обліку: сутність, завдання та етапи впровадження. *Економіка та держава*, 1, 60-62. Взято з http://www.economy.in.ua/pdf/1_2015/16.pdf
- [2] Довжик, О. О. (2012). Роль управлінського обліку та проблеми його впровадження на підприємствах. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*, 2, 174-179. Взято з <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/visnyk/2012/02/174.pdf>
- [3] Єршова, Н. Ю. (2017) Організаційне забезпечення функціонування управлінського обліку на підприємствах. *Науковий вісник Ужгородського університету, Серія Економіка*, 1 (49), Т.1, 338-346. Взято з <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/download/137306/134182>
- [4] Фоміна, О. В. (2016). Розвиток функцій управлінського обліку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, Випуск 6, частина 3, 117-120.
- [5] Шворак, А. М., Гадзевич, О. І., Слепченко, К. О. (2016). Модель управлінського обліку як інструмент процесу прийняття рішень на авіаційних підприємствах. *Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*, 14, 1016-1020. Взято з <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/204.pdf>
- [6] Яременко, Л. М., Пономаренко, Я. А. (2018). Особливості ведення управлінського обліку на вітчизняних підприємствах: міжнародний досвід ведення управлінського обліку. *Молодий вчений*, 9 (61), 275-278. Взято з <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/9/63.pdf>

Leonid Prokopovich, Iryna Kapatsyna, Viktoriia Medvedieva

Management Accounting Implementation Milestones

Abstract. The stages of implementation of management accounting at an industrial enterprise are proposed. The composition of the management accounting implementation working group has been determined. A block diagram of the first stage of implementation of management accounting has been developed.

Key words: management accounting; implementation stages; working group with implementation

Прокопович Л.Б., Капацина И.В., Медведева В.М.

Этапы внедрения управленческого учета

Аннотация. Предложены этапы внедрения управленческого учета на промышленном предприятии. Определен состав рабочей группы по внедрению управленческого учета. Разработана блок-схема первого этапа внедрения управленческого учета.

Ключевые слова: управленческий учет; этапы внедрения; рабочая группа с внедрения

УДК 657.4

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЩОДО ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

О.С. Циганова, к.е.н.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Україна, Миколаїв

cigalserg@gmail.com

Т.М. Берлайн

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Наукове видання

**ПЕРСПЕКТИВИ МОРСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В КОНТЕКСТІ ТРЕНДІВ ІНДУСТРІЇ 4.0**

Всеукраїнські наукові економічні читання

присвячені
100-річчю Національного університету кораблебудування
та 55-річчю економічної освіти у Миколаївській області

17-18 грудня 2020 року

МАТЕРІАЛИ

Відповідальний за випуск: Гурченков О.П.

Комп'ютерна верстка :Нейман В.М.